

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ
від 24 червня 2024 року
(протокол № 10 , п. 12)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом ЧТЕІ ДТЕУ
від 24.06.2024 р. № 11

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ
У ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ ІНСТИТУТІ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

Чернівці, 2024

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає основні засади організації та запровадження дистанційного навчання у Чернівецькому торговельно-економічному інституті Державного торговельно-економічного університету.

1.2. Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

1.3. Положення про дистанційне навчання у Чернівецькому торговельно-економічному інституті Державного торговельно-економічного університету (далі – Положення) є невід’ємною складовою Системи управління якістю Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету (далі – ЧТЕІ ДТЕУ, Інститут).

1.4. Дане Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу у ЧТЕІ ДТЕУ, внутрішніх положень ЧТЕІ ДТЕУ та інших нормативно-правових актів.

1.5. Положення визначає основні засади організації та провадження освітнього процесу для здобувачів всіх рівнів вищої освіти за допомогою використання дистанційних технологій.

1.6. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми рівнями відповідно до затверджених стандартів вищої освіти, освітньо-професійних програм; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади та підвищення кваліфікації працівників (стажування).

1.7. Завданням дистанційного навчання в ЧТЕІ ДТЕУ є забезпечення здобувачам вищої освіти можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації (стажування).

1.8. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

асинхронний режим - взаємодія між суб’єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси, – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін програм, доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

веб-середовище дистанційного навчання - системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

дистанційна форма навчання - форма організації навчального процесу у ЧТЕІ ДТЕУ, яка забезпечує реалізацію дистанційного навчання та передбачає можливість отримання випускниками документів державного зразка про відповідний освітній або освітньо-кваліфікаційний рівень;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання – це технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференція, соціальні мережі тощо);

система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм) – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

система управління дистанційним навчанням у ЧТЕІ ДТЕУ – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

суб'єкти дистанційного навчання – особи, які навчаються та особи, які забезпечують освітній процес за дистанційною формою навчання;

технології дистанційного навчання – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Дистанційне навчання в ЧТЕІ ДТЕУ реалізовується шляхом:

- застосування дистанційної форми як окремої форми навчання;
- використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання на очній (денній) та заочній формах.

2.2. Освітній процес за дистанційною формою здобуття освіти в ЧТЕІ ДТЕУ здійснюється за акредитованими освітніми програмами в межах ліцензованого обсягу.

2.3. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що формуються під час навчання за дистанційною формою, мають відповідати вимогам стандарту вищої освіти спеціальності для певної освітньої програми.

2.4. Строк навчання здобувачів вищої освіти за дистанційною формою у ЧТЕІ ДТЕУ затверджується вченою радою ДТЕУ та має бути не меншим, ніж за денною формою за відповідною освітньою програмою.

2.5. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ДИСТАНЦІЙНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

3.1. Дистанційне навчання у ЧТЕІ ДТЕУ здійснюється за такими формами:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

3.2. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекції, лабораторні заняття, практичні заняття, консультації та інші.

3.3. Лекція / практичне заняття / консультація проводяться зі здобувачами вищої освіти (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі.

3.4. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, проходить дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни.

3.6. Лабораторне заняття проводиться очно у спеціально обладнаних навчальних лабораторіях або дистанційно з використанням відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.7. Організація освітнього процесу за дистанційною формою може здійснюватися шляхом проведення вебінарів, відеоконференцій, виконання проектів у групах, ділових ігор тощо у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни.

3.8. Практична підготовка здобувачів у ЧТЕІ ДТЕУ, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться відповідно до Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти ЧТЕІ ДТЕУ та наскрізної програми/програми практичної підготовки відповідної освітньо-професійної

програми.

3.9. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання у ЧТЕІ ДТЕУ здійснюються дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

3.10. Атестація здобувачів, які навчаються за дистанційною формою навчання здійснюється відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації у ЧТЕІ ДТЕУ.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за допомогою інформації, розташованої у віртуальному навчальному середовищі корпоративної платформи дистанційного навчання з залученням інших програмних продуктів.

4.2. Формування змісту обсягів, структури програми дисциплін (компоненти освітньої програми), умінь та навичок студента має відповідати вимогам затвердженого МОН України для спеціальності стандарту вищої освіти та освітній програмі.

4.3. У ЧТЕІ ДТЕУ використання дистанційних технологій навчання є елементом освітнього процесу та можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при проведенні навчальних занять.

4.4. Науково-педагогічні та педагогічні працівники забезпечують здобуття здобувачами знань, умінь і навичок у обраній предметній області, а також надають можливість інтелектуального, духовного та естетичного розвитку особистості. Викладач у процесі проведення дистанційного навчання курує студентів відповідно до навчального навантаження та виконує такі функції:

- реалізує навчальні заходи, заплановані у межах змісту відповідної освітньої компоненти на постійній взаємодії учасників освітнього процесу, що спрямовані на засвоєння здобувачами знань та оволодіння ними вміннями і практичними навичками;

- організовує безперервний зворотній зв'язок з тими, хто навчається;

- організовує процес навчання, інформує тих, хто навчається, про проведення занять;

- слідкує за якістю навчання та своєчасно коригує зміст освітніх компонент;

- своєчасно взаємодіє із співробітниками Інституту, які забезпечують організаційне, адміністративне та технологічне супроводження процесу дистанційного

навчання.

4.5. Навчання осіб із особливими потребами у ЧТЕІ ДТЕУ передбачає можливість провадження на корпоративній платформі дистанційного навчання і може бути адаптовано до особливих потреб тих, хто навчається.

4.6. При успішному виконанні програми дистанційного навчання у повному обсязі та отриманні за результатами підсумкового контролю позитивної оцінки здобувач вищої освіти /слухач отримує відповідний документ.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає:

- методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

- критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання;

- змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки;

5.2. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає:

- апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному і асинхронному режимах;

- інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;

- програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

- веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

- методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

- документи планування навчального процесу;

- відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо;

- мультимедійні лекційні матеріали;

- термінологічні словники;

- практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;
- ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання;
- електронні бібліотеки чи посилання на них;
- бібліографії;
- дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;
- інші ресурси навчального призначення.

5.3. Кадрове забезпечення навчання з використанням дистанційних технологій у ЧТЕІ ДТЕУ включає викладачів-тьюторів, веб-дизайнерів і технічних адміністраторів.

5.4. Підготовка викладачів-тьюторів здійснюється за окремими програмами, розробленими фахівцями дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ.

5.5. Для організації та управління навчанням з використанням дистанційних технологій у ЧТЕІ ДТЕУ використовується безкоштовна, відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle, яка розміщується на сервері Центру інформаційних технологій та адмініструється його співробітниками.

5.6. Для забезпечення якісного дистанційного навчання здобувачів / слухачів ЧТЕІ ДТЕУ може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші існуючі веб-ресурси.

5.7. Система управління навчанням забезпечує виконання таких функцій:

- реєстрація здобувачів;
- ведення, зберігання та надання оперативної, поточної і підсумкової інформації про діяльність викладачів-тьюторів;
- управління діяльністю груп здобувачів;
- організація спілкування між здобувачами та викладачами;
- захист та управління доступом до інформаційних ресурсів, що використовуються під час навчання у ЧТЕІ ДТЕУ.